

Ráduly János

Bözödi György körtepálinkája

Irodalmi anekdoták

Székelykapu Könyvkiadó

Ráduly János

Bözödi György
körtepalinkája

A borító illusztrációját
Péter Katalin
készítette

Ráduly János

Bözödi György
körtepálinkája

Irodalmi anekdoták

Székelykapu Könyvkiadó
Székelyudvarhely 2019

A SZÉKELYKAPU
SZERKESZTŐBIZOTTSÁGA

Beke Sándor (igazgató)
Brauch Magda
Csire Gabriella
Gábor Dénes
Ráduly János

© Ráduly János, 2019
© Székelykapu Könyvkiadó, 2019

ISBN 978-606-94387-0-1

Molter Károly „ismerősei”

Kolcsár Sándor marosvásárhelyi unitárius esperes mesélte:

Az 1970-es évek elején Molter Károly író a Bolyai utca járdáján ballagott. Utolértem, hozzácsatlakoztam. Elmélyülten kezdtünk beszélgetni. A túlsó járdáról valaki ránk köszönt. Molter nem vette észre. Mondtam:

— Károly bátyám, valaki ideköszönt, ki lehetett?

— Hát honnan tudnám — felelte Molter —, mikor azt sem tudom, hogy te ki vagy?

Kovács György és a penna

1952 őszén a marosvásárhelyi Bolyai Középiskola bentlakó tanulója lettem. Az egyik nap fölkerestem a városban élő Kovács György író, aki melleleg — anyai ágon — a nagybátyám volt.

Amikor beléptem a konyha melletti szobába (a Borsos Tamás utcában laktak), Guga néném (ányó) egy nagy kalapáccsal álldogált az ablaknál.

— Jókor jöttél, Jani fiam — mondta —, legalább segítsz felaggatni ezt a falvédőt, mert Gyurka bátyád egyáltalán nem ért a kalapács forgatásához.

Nagybátyám a széken üldögélt, bágyadt mosoly jelent meg az arcán. Így replikázott:

— De a penna forgatásához értek, igaz-e?

Bözödi György körtepálinkája

Bözödi Györgyöt egyik látogatásunk alkalmával munka közben találtuk, kéziratát gépelte. Rögton felállt, s azt mondta:

— Van körtepálinkám, s iszunk.

— De a munka, mester!

— A munka nem fut el — szólt Bözödi, s egy pillanat alatt három poharat megtöltött pálinkával. Én újból szabadkoztam:

— Elmarad a munka, mester!

— Most inni kell — szólt határozottan Bözödi —, mert né, a kitöltött pálinkának elmegy az ereje. Erőtlen pálinka fabatkát sem ér.

Egyed Ákos töprengése

Az első hármásfalusi Szent István- napok keretében (1994) többen tartottak előadást: Fülöp Dénes, Murádin László, Tonk Sándor mellett a történész Egyed Ákos is.

Miközben Somai József a köszöntő beszédet mondta, hárman — Fülöp, Tonk és Murádin — az asztalra fektették előadásaik szövegét. Egyed Ákos meglepődve hajolt oda Fülöphöz.

— Te — mondta —, én nem írtam le az előadásomat, csak vázlatot készítettem, most mi lesz?

— Bizonyára különb lesz a miénknél — válaszolt frappánsan Fülöp.

Csoóri Sándor és a történelem

Csoóri Sándor 1994. augusztus 18-án a hármásfalusi Szent István napok ünnepi megnyitóján beszédet mondott. Megidézte Zrínyi Miklós alakját, akit — köztudottan — vaddisznó pusztított el.

— Hasonló módon halt meg Szent István királyunk fia is, Imre herceg — mondta.

A két „adalék” kapcsán így általánosított:

— Úgy hiszem, hátborzongatóan jelképerejű, hogy a vaddisznó más fordulást tudott adni a magyar történelemnek.

Banner Zoltán könyvajánlása

Banner Zoltán 1974-ben a Kis-Küküllő menti Hármásfaluban is bemutatta Petőfi a hídon című nagysikerű műsorát. A műsor befejeztével Fülöp G. Dénes lelkész lakásán gyűltünk össze — közös vacsorára. Én akkor még nem voltam könyves ember, az első kötetem a következő esztendőben látott napvilágot. De Banner ropant tájékozott volt, ismerte sajtóbeli folklórközleményeimet. Így dedikálta meg a *Csillagfaragók* (Bukarest, 1972) című kötetét: „Egyazon kert kertészének, Ráduly Jancsinak, a túlsó hegyről, baráti átkiáltással Banner Zolti. Hármásfalu, 1974. febr. 16.”

Horváth István szemüvegei

1974 tavaszán Horváth István költő Makfalva vendége volt. A színpadon külön asztalnál ült, előtte három szemüveg hevert. Amikor a felolvasására került sor, föl-tette az egyik szemüveget, majd kinyitotta a verseskö-tetét.

— Ezzel a szemüveggel nem megy — mondta.

A második szemüveghez nyúlt, majd valósággal bele-bújt a könyvbe.

— Ezzel sem megy — szólt ismét.

A harmadik szemüveggel olyan közel hajolt a könyv-höz, hogy az orra hegye majdnem súrolta a lapokat.

— Ez már jó, egészen jó — mondta, majd selyem-szép hangján olvasni kezdte a verseit.

Bajor Andor és a nádbuga

A makfalvi irodalmi találkozón, 1979. május 14-én, Bajor Andor és Benczédi Sándor — persze, a szerzői est lejárta után — hatalmas vitába keveredett. Egyre élesebben, egyre kíméletlenebbül támadták egymást. Mondaikat a humor köntösébe „öltöztették”.

Zágoni Olga — aki akkor a Rádióstúdió munkatársa volt — hozzáfogott a szellemi párviadal megörökítéséhez. Amolyan nyeles mikrofon volt a kezében, s azt hol Benczédi, hol Bajor elé tartotta.

Amíg Benczédi „érvelt”, addig Bajor újabb szócsatára készült. Rákiáltott Olgára:

— Ide azzal a nádbugával, működik-e? Ezt rögzítse, amit most mondok!

A bohóc én vagyok

Huszár Sándor író 1976 telén — többedmagával — Kibéden járt. Poharazgatás közben belemerültünk az író és a való élet viszonyát taglaló fejtegetésekbe. Már-már úgy éreztük, hogy feneketlen edénybe töltögetjük a vizet, amikor dedikálásra került a sor. A dedikáció minden további vitát fölöslegessé tett. Huszár ezt írta a *Kokó, a bohóc* (Bukarerst, 1966) című, elbeszéléseket tartalmazó kötetébe:

„Ráduly Jancsinak: a bohóc én vagyok! A titoktartás reményében Huszár Sándor. Kibéd, 76. február.”

Kedei Zoltán és Pinocchio

1986-ban Kedei Zoltán festőművész négyéves unokája, a kis Virág, „elutazott” otthonról. Játékbábujá, Pinocchio, otthon maradt. A művész — mert hiányzott az unoka — a bábút az egyik fotelba ültette, s rajzot készített róla.

Épp akkor toppant be a szobába Bajor Andor. Kedei elmondta, hogy érdekes ötlete támadt: legalább huszonkét rajzban megörökíti Pinocchio életének mozzanatait, aztán — hogy lezárt életpályát adhasson — „főhősét” elfogja gázolni egy autó. Bajor meghökkent.

— Jaj, ilyent ne csinálj — mondta —, Pinocchionak nem szabad meghalnia, hiszen ő már örökéletű, halhatatlan.

Bajor Andor mint váratlan vendég

Ugyancsak Makfalván történt 1979 tavaszán.

A szerzői est vendégeinek egy része Fülöp Dénes magyartanár lakására vonult át. Bajor félmaréknyi gyógyszerert vett be (bár előzőleg ivott), aztán lefeküdt. A többiek a szomszéd szobában „húzódtak” meg, poharazgattak.

Hajnali fél négy óra körül megnyílt az ajtó, s amolyan „váratlan” vendégként, pizsamában, megjelent Bajor. Így köszönt be: — Mi a jó Isten, ebben a házban csak nekem kell aludnom?

Marosi Barna és a népköltészet

Egy héttel az 1992-es őszi romániai választások előtt a kibédi művelődési otthonban képviselőjelölt-találkozó volt. Marosvásárhelyről — kiküldöttként — Marosi Barna író, riporter volt jelen. Bemutatkozó beszédét azzal kezdte, hogy sok a mondanivalója, de nem kíván szólni Kibéd gazdag néprajzáról. Adott pillanatban mégis belemelegedett a helyi folklórkincs taglalásába, s engem a három legjelentősebb romániai magyar népköltészeti kutató közé sorolt. A fülébe súgtam:

— Hja, ezt a kibédiek úgysem hiszik el.

Szócs Kálmán és a népi őserő

1968. november 18-án Szócs Kálmán a vendégem volt Kibéden. Előbb fölkerestük Bácsy Tibor nyugdíjas tanítót, költőt és festőt, akivel Kálmán elbeszélgetett. Utána a lakásomra „vonultunk”.

— Sakkozzunk — mondta Kálmán, miközben összekoccintottuk a pálinkás poharakat.

Mit ad Isten, az első sakkpartit fölényesen megnyertem. Kálmán megjegyezte:

— Látszik, hogy népköltéssel foglalkozol: valóságos népi őserővel hengereltél le a játszmában.

A második és harmadik parti már Kálmán győzelmét hozta.

Szócs Kálmán feledékenysége

Valahányszor Szócs Kálmán Kibéden járt, hol a táskáját, hol a tollát, hol a nyaksálját nálunk felejtette. Külön gond volt ezek visszajuttatása.

Egyik alkalommal a jegyzetfüzete maradt a széken. Mit tettem volna? Másnap buszra ültem, s személyesen jelentkeztem a szerkesztőségben. — Te Kálmán — mondtam —, a jegyzetfüzeted nálam maradt.

— Vettem észre — válaszolta —, de én a következőre gondoltam: mivel a legnehezebb rész, a nyersanyag nálad van, te ügyesen megírod a riportot.

— Hát nem írtam meg — válaszoltam. Akkor Kálmán azt mondta:

— Jó, most gyere, mert sört fizetek.

Nemess László és a huzat

1987-ben jelent meg Kovács György: *Emberarcok* című könyve. A novellákat tartalmazó kötet előszavát Nemess László író írta. Öt év múlva, 1992-ben Lacival összehoztam a *Népújság* szerkesztőségi bejáratánál. Persze, rögtön Kovács Györgyről kezdtünk beszélgetni. Adott pillanatban mondtam Lacinak:

— Menjünk ki a járdára, mert itt engem visz el a huzat, már szakad össze a dobhártyám. Nemess felkacagott:

— Huzat? Hát az mi? Látszik, hogy nem voltál tengerész.

Népmeséim első dicsérője

Szépréti Lilla író(nő) az *Új Élet* című folyóirat 1972. januári számában egész oldalas riportot közölt népköltészeti munkálkodásomról. Az írás *A népballadagyűjtő szerencséje* címmel látott napvilágot. Szép írását a következő évben a *Nagyapó mesefája* könyvsorozat harmadik kötetével köszöntem meg, amely egyszerre huszonegy kibédi népmesét is tartalmazott. Lilla így nyugtázta a könyv vételét:

„Ezer köszönet a szép könyvért, kíváncsian vártam is, hogy megjelenjen. Maga igazán szép munkát végzett. A lányommal olvasgatjuk nagy élvezettel, felismerni véljük régi kibédi lányunk szókincsét.”

Dávid Gyula magasugró-léce

A *Kibédi népballadák* (1975) című könyvem bevezető tanulmányát végül is én — a gyűjtő — fogalmaztam meg. Ebben Dávid Gyulának, a könyv szerkesztőjének volt döntő szerepe, ő írta 1974. október 19-én keltezett levelében: „Valóban szükséges az, hogy önállóan és szépen megírja azt, aminek az anyaga a kezében van, mert ezzel nemcsak a folklórisztikának használunk — kihozva egy jó kötetet —, hanem segítjük a további munkához való felkészülését is.”

Gyönyörű biztatás. Perdöntő mondata — amely az előszó megírását „kikovácsolta” belőlem — így hangzott:

„A magasugró-teljesítményeknek is az a titka, hogy folyton emelik a lécet.”

Beke Sándor megnyugtató

A *Jóságvilágom* című verseskötet kéziratát 1999 őszén adtam át az Erdélyi Gondolat Könyvkiadónak. Az egyezség szerint a könyvnek 2000 januárjában jönnie, azaz megjelenie kellett volna.

Eltelt február, március, már áprilist írtunk. Egyik nap Beke Sándor, a kiadó igazgatója, betoppant hozzám.

— Mi van a kéziratommal? — kérdeztem.

— Mikorra ígértem?

— Januárra.

— Hát január semmiképpen sem jöhet számításba, de május, június igen. Különben nyugodj meg: a te könyveid nem futnak ki az időből.

Bölöni Domokos és a hadsereg

1992-ben Székelyvajában voltam író-olvasó találkozón Bölöni Domokossal. A művelődési otthon nagytermében került sor a felolvasásokra. Bölöni novellával rukkolt elő: jól belemelegedett az „előadásba”, amikor az asztalon levő ásványvizes üveg „kilötte” magát, nagyot pukkant. Bölöni felpillantott a könyvből, s belekiáltotta a csendbe:

— Armata e cu noi! Fără violență. Azaz: A hadsereg velünk van! Kerüljük az erőszakot!

Aztán, mintha mi sem történt volna, olvasta tovább a novellát.

Le a kalappal!

Az 1980-as évek elején az egyik makfalvi irodalmi találkozóon Dali Sándor író, szerkesztő is részt vett. A találkozó után hozzáléptem, hogy dedikálja meg a *Le a kalappal* (Bukarest, 1967) című könyvét. Dali felugrott ültéből, s boldogan átölelt:

— Végre, hogy szálában is láthatom! — mondta. A könyvbe ezt írta: „Uram, ön előtt tényleg le a kalappal. Ráduly Jánosnak nagy tisztelettel, Dali Sándor.”

„Színészi” sikerem

A legnagyobb színészi sikeremet Erdőszentgyörgyön arattam az 1950-es évek elején. A helyi iskola tanári kara bemutatta Csokonai: *Tempefői* című „szatírai játékát”. Magam a három gavallér egyike voltam, Thiesz Tibor tanárkolléga szintén „fontos” szerepet játszott. Öltözetünk jobbra a Csokonai által előírt ruhadarabokból állt: „...hosszú tetejű kalapba, térdig érő bő anglus kaputrokba, három nagy gallérba, szarvasbőr bugyogóba...” Annyit mégis változtattunk, hogy a Tibi fején csakugyan hosszú tetejű, de nagyon keskeny karimájú, az én fejem pedig lapos tetejű, széles karimájú (bözödi) szalmakalap volt, amely viszont színpompásan fel volt cicomázva.

Nos, a „rendező” (Hochmal Ervin tanár) egyik fogása az volt, hogy a színi-előadás megkezdése előtt a szereplők kivonultak a függöny elé, hogy bemutatkozzanak a közönségnek.

Előbb Thiesz Tibi ment ki: nagyon magas, sovány férfi volt. Amikor őt a közönség meglátta, hahotázni kezdett. Mindjárt én is felzárkóztam melléje: középtermetű, vékony dongájú legényecske lévén, ketten valahogy úgy néztünk ki, mint Gulliver és az óriás. A teremben felharsant a vastaps. Tibivel hajladoztunk jobbra is, balra is, élveztük a váratlan ünneplést. Közben a függöny mögül jött a jelzés, hogy vonuljunk vissza. Csak hogy a közönség fergeteges vastapsba fogott. Ismét kituszkoltak a függöny elé, s ott is maradtunk, amíg a nézőtéren elcsitult a tomboló jókedv. Amikor visszakerültünk a színpadra, Tibi tréfásan megjegyezte:

— Teljes a siker, a darabot már nem is muszáj előadni.

Persze, a darab bemutatott. A közönség — Csokonai szavaival élve — „lebilincseltetett.”

Szabó T. Attila és Szabó Attila

Szabó Attila barátom is (ma szótárszerkesztőként ismert) az 1960-as években végezte egyetemi tanulmányait Kolozsváron. Vizsgáznia kellett Szabó T. Attila professzornál nyelvtörténetből. A szinte teljes névazonosság közrejátszott abban, hogy kettejük között közvetlen hangú eszmecsere bontakozzék ki. Adott pillanatban azt kérdezte Szabó T. Attila:

— Mondja, kedves Szabó Attila, kettőnk között milyen különbség van?

Szabó Attilát meglepte a kérdés, értetlenkedve nézett a professzorra. Szabó T. Attila újból megkérdezte:

— Tehát milyen különbség van a kettőnk neve között?

— Hát az a T betű, professzor úr! — válaszolt találon Szabó Attila.

Ha Bözödi látná

1998. szeptember 13-án a bözödi Általános Iskola fölvette a falu nagy szülöttjének, Bözödi Györgynek a nevét. Erdőszentgyörgy polgármestere és az iskola igazgatónője „húzta le” a leplet. A lepel felső jobb csücske valamiben megakadt, a ráncigálás mit sem használt. Gálfalvi György, az Írószövetség képviselője megjegyezte:

— Ezt most ha Bözödi látná, készen is volna az „alkalomra” született újabb versével.

Sütő András gratulált

1975-ben elhunyt Kovács György író felesége, a temetésen — a család barátainak nevében — Sütő András mondott búcsúbeszédet. A megemlékező torra a családi házhoz voltunk „hivatalosak.” Ahogy befordultunk a kapun, Sütő András hozzám lépett, kezét nyújtott (már ismertük egymást), s azt mondta:

— Gratulálok a frissen megjelent Kibédi népbálla-dákhoz. Maga gyönyörű emlékoszlopot állított a falunak, s ez hozzásegít ahhoz, hogy tovább éljünk.

Székely János és a költészet

1986-ban Székely János költő- és drámaíró — Szilágyi Károly társaságában — nálam járt Kibédén. Akkor már közismert volt sajátos felfogása a költészet jövőjéről. Dedikálás közben mégis rám kérdezett:

— Mi a véleménye a költészetről?

— Költészet volt, van és lesz a jövőben is. Amikor a kisgyerek azt mondja: „Szeretlek, édesanyám!” — ez kész költemény.

Székely János — némi töprengés után — ezt írta az *Egy rögeszme genezise* (Bukarest, 1978) című kötetébe: „Én egészen komolyan gondoltam azt, amit ebben a könyvben megírtam, hogy a költészet nincs már, de nem muszáj egészen komolyan venni. Ráduly Jánosnak szeretettel Székely János. Kibéd, 1986. V. 30.”

Huszár Sándor és az államelnök

Az 1978-as makfalvi Huszár Sándor-est keretében a székelyudvarhelyi színjátszó csoport bemutatta a *Jött egy lány a telepre* című Huszár-darabot. Előadás után „felvonultunk” az emeleti gyűlésterembe, a terített asztalok mellé. Amikor Huszár megpillantotta a falon a „nagyfőnöknék”, Csaunak a képét, azt mondta:

— Fiúk, jó munkát végeztünk, mert né, apuka mosolyog.

Két nap múlva Fülöp Dénes tanárt, a találkozó szervezőjét, kihallgatásra hívták:

— Milyen megjegyzést tett Huszár Sándor az államelnökről?

Fülöp frappánsan válaszolt:

— Uraim, az előadás után ünneplés volt, vidámság volt, jókedv volt — nem politizálás!

Csoóri Sándor és a konferansz

Az 1994-es hármásfalusi ünnepségen Csoóri Sándornak feltűnt a konferansz (műsorközlő) különleges hetykesége, túlzottan nagy magabiztossága. Felém hajolva azt kérdezte:

- Ki a bemondő?
  - Nyugdíjas barátunk.
  - De honnan jött?
  - Itt lakik a faluban, idevaló.
- Csoóri a színpadra mutatott:
- Ide nem való, semmiképpen sem ide való!

Reggeli mellett Vasas Samuval

Vasas Samu néprajzkutató legismertebb könyve *Népi gyógyászat* címmel jelent meg 1985-ben. A szerzővel 1992 júniusában kerültem közvetlenebb kapcsolatba, együtt reggeliztünk Homoródfürdőn.

— Hallom, betegeskedsz — mondtam.

Azonnal válaszolt:

— Igen, májcirózisom van, felváltak, májpróbát akartak venni, s kiszúrták az epémet.

Elgondolkoztam. Kis idő múlva tréfásabb hangütéssel mondtam:

— Te Samu, aki egész könyvet írt a gyógyászatról, az hogy lehet beteg?

— A könyv az könyv, én pedig én, ez a baj — zárta le a beszélgetést Samu.

Itt is van egy Nap

Kusztos Endre grafikusművész meséli, hogy 1963-ban a családjával a tengerparti Eforiára utaztak, nyaralni. Kisfiúk, Endrécске, négy esztendő volt. Amint ballagtak a tenger felé, hát Endrécске felpillantott az égre, majd elkiáltotta magát:

— Né, itt is van egy Nap, mint otthon!

Szabályos ezredes

A nyolcvanas évek elején Szovátán összetalálkoztam Kuztos Endre festő- és grafikusművésszel. Magam fel-
dült idegállapotban voltam. Mondtam Bandinak:

— Ülünk le valahová, van mondanivalóm.

Beültünk a sörözőbe. Elmondtam, hogy milyen fur-
csa „látogatóm” volt: belügyis tiszt keresett fel.

— Ó, nyugodj meg — mondta Kuztos —, inkább
arról beszélj, milyen rangja volt?

— Kapitány volt. Képzeld el, igazoltattam.

— Csak kapitány volt?

— Igen, miért?

— Azért, mert nálam is járt valaki, de az szabályos ez-
redes volt. Úgy, hogy ne zavartasd magad, most iszunk.

A sör nyugtatólag hatott ránk.

A kilenc berbécs

1956-ban az erdőszentgyörgyi középiskola bentlakó tanulóinak voltam a nevelője. Az egyik nap Baczó Zoltán igazgató a következő kéréssel fordult hozzám:

— Nézd, a rajoni pártbizottság aktivistáinak előadásokat szervezünk, s a magyar nyelv- és irodalom oktatását reád bízom. Főleg nyelvtani ismeretekre volna szükség és írásgyakorlatokra. Azt te is tudod, hogy pártaktivistáink többsége négy-öt osztályt ha végzett.

Hát magamévá tettem a „feladatot”, s tisztességes órákat tartottam az „elvtársaknak”.

Csakhamar megnyertem a bizalmukat, olyannyira, hogy például Faluvégi elvtárs az egyik nap kétoldalas jegyzőkönyvvel állott elémben: az volt a kérése, hogy olvassam el, s igazítsam a szöveget, ahol szükséges.

Kezdődött pedig a jegyzőkönyv a megszokott bevezető formulával. Ahogy tovább olvasom, hát tágra nyitom a szememet: a jelen vannak részénél, a hatalmasságok nevei között kilenc berbécs is szerepelt.

— Mi van ezzel a kilenc berbéccsel? — kérdem.

— Tudja, arról van szó, hogy Havadon megdöglött kilenc berbécs.

— Ej — mondom —, akkor a berbécseknek nem az elvtársak között van a helye.

— Igaz, igaz, tegye oda őket, ahová kell — mondta Faluvégi elvtárs.

Salamon Anikó és a levélírás

Az 1970-es évek második felében Salamon Anikó, a Kriterion Könyvkiadó szerkesztője levelet írt, amelyben arra kért, utazzam sürgősen Kolozsvárra: véglegesítenünk kell az *Elindultam hosszú útra* című könyvem kéziratát.

Hát én nem a levélírással törődtem, hanem gyorsan elrendeztem a helyettesítésemet az iskolában, így másfél nap múlva már Kolozsváron voltam. Salamon Anikó rám förmedt:

— Mért nem válaszolt a levelemre?

— Anikó kedves, magam jöttem, a levél valahol félúton lenne csak.

— Maga akkor is kellett volna írjon! — rázta a fejét Anikó.

Mentvén a helyzetet, így válaszoltam:

— Semmi baj, Anikó, visszamegyek Kibédre, s azonnal írni fogok.

Persze, már ez nem volt fontos, 1979-ben meg is jelent a könyv.

Két történet Szócs Kálmánról

1

Az 1970-es évek elején Szócs Kálmán Kibédre jött Marival, a feleségével. Azt mondta:

— Nézd, Jani, én annyiszor, de annyiszor vendégeskedtem nálatok, most ti lesztek az én vendégeim. Hoztam egy liter jó küköllőmenti bort (Mari szülei Kelemenelkén éltek), hogy fogyasszuk el.

Hosszú órákat töltöttünk el a bor mellett („felpótoltam” az enyémből is), ugyanis belemerültünk a sakkozásba: vertük egymást, ahogy csak lehetett. Amikor belefáradtunk, Kálmán azt mondta a feleségének:

— Mari, ennyi győzelmet s ennyi vereséget még sohasem vittem haza, mint most.

Ugyancsak az 1970-es évek elején találkoztam Szőcs Kálmánnal Marosvásárhely főterén.

— Milyen jó, hogy látlak — mondta —, épp hazafelé tartok a szerkesztőségből, s gyere, nézd meg a lakásunkat.

Hazaballagtunk.

— Muszáj meginnunk egy-egy pohár pálinkát — mondta Kálmán.

A dolgozószobában ültünk le. Az írógép ott feküdt az íróasztal közepén, mellette pedig József Attila 1935-ből való, már idegroncsot mutató fényképe. Megkérdeztem:

— Te Kálmán, József Attilának mért pont ezt a fényképét választottad?

Kálmán így válaszolt:

— Tudod, egy kicsit magamat látom benne: „sorsa az én sorsom”, ahogy Arany János írta.

Hölgyválasz

1993 nyarán „kiadós” író-olvasó találkozó volt Korondon a középiskolások Nemzetközi Irodalmi Tábora keretében. A szerzői felolvasások után Nagy Pál irodalomkritikus a fiatalokhoz szólt:

— Bizonyára kötetek is vannak, akik verseket, karcolatokat írnak, s látni szeretnénk, ki vesz annyi bátorságot, hogy — nekünk szánt válaszként — felolvas a „műveiből”?

Egy budapesti és egy kolozsvári kislány jelentkezett. Bölöni Domokos rögtön megjegyezte:

— Hölgyválasz következik!

Beke Sándor és a „védtelen évek”

1995-ben Beke Sándor költő, könyvkiadó, így fogadott:

— Megjelent a második verseskönyvem, a *Védtelen évek*. Írhatnál róla.

— Írok — mondtam —, a kiadó más könyveit is recenzálom.

Miután a tervezgetésben közös nevezőre jutottunk, a szerző plajbászt vett elő, s ajándékkötetét megdedikálta: „Ráduly Jánosnak a »védtelen évek« emlékére, munkatársi szeretettel, barátsággal: Beke Sándor. SzUdvarhely, 1995.”

Nos, a Beke-könyvről írt recenzióm „karriert” futott be: közölte a *Székely Útkereső* folyóirat 1996. 1-2-3-4. száma, a lap reprint kiadásában is ott „ékeskedik”, s beépült *Könyv és élet* című, kritikákat tartalmazó könyvembe is (Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, 2011). Hát ez már kész irodalomtörténet!

A „lelőtt” Hazanéző

Ambrus Lajos, a *Hazanéző* című lap főszerkesztője 1996-ban csokornyai verset kapott külföldi szerzőktől.

— Kellemetlen helyzetben vagyok — mondta —, a versek rosszak, olvasd el te is őket.

A verseken „átszaladtam.”

— Muszáj közölnöd őket? — kérdeztem.

— Muszáj volna.

Töprengtem, s a következő ötletem támadt:

— Oszd meg a verseket, Lajos barátom, közöld két-három számban, jobban elcsúsznak.

— Azt már nem — válaszolt Ambrus —, mert akkor két-három Hazanéző-számot „lövök le!”

Ambrus, akit futtatnak

Az 1990-es években a korondi irodalmi diáktáborok megnyitásakor rendszerint Ambrus Lajos tanár, költő tartott beszédet. Egyik alkalommal — kicsit kajánul — megjegyeztem:

— Te Lajos, nem tudtam, hogy téged itthon ennyire futtatnak!

— Igen, futtatnak — válaszolt Ambrus —, de gyakran kiakasztnak, s elvágódom.

— Na, de felugrasz, nemde?

— Muszáj felugranom, másként nem tudnának ismét futtatni — válaszolt nevetve Ambrus.

Molter Károly élcelődése

Kolcsár Sándor unitárius esperes az 1970-es évek elején összetalálkozott Molter Károly íróval. Molter így élcelődött:

— Te vagy-e az a betűhibás, akit nem Kulcsárnak, hanem Kolcsárnak neveznek?

Az esperes úr szintén kérdéssel válaszolt:

— Ön-e az a betűhibás, akit nem Malternek, hanem Molternek szólítanak?

Bözödi és a nejlonbőr

A nyolcvanas évek közepe táján újból megkérdeztem Bözödi Györgytől, hogy befejezte-e a Gábor Áronról szóló regényét?

— Nem fejeztem be, csak írom, írom — mondta —, de készül a Székely Oklevéltár kiegészítő adattára, izgalmasabb dolog, mint a regényírás.

— Hát akkor azt kell kiadatni — mondtam.

— Igen, úgy lesz — válaszolt Bözödi —, a kiadónál azon gondolkoznak, hogy milyen bőrbe kössék be a könyvet. Marhabőrbe? Kutyabőrbe? Nejlombőrbe?

Beke György lódenkabátja

Nyelvészetből vizsgáztunk a kolozsvári egyetemen, én az utolsó három vizsgázó között voltam. Indultunk ki a teremből, amikor nyelvészprofesszorunk rápillantott a fogásra:

— Kié az a lódenkabát?

— Úgy hiszem, a Beke Györgyé — mondtam —, reggel őt lódenkabátban láttam.

— Na, vegye magához, s vigye le a titkáriba.

A lódenkabátot a karomra akasztottam, s harmadmagammal elindultunk a titkári felé. Azt mondja egyikünk a folyósón:

— Te János, próbáljuk fel azt az „írói” lódenkabátot, hátha hasznunkra lesz.

Mind a hárman felpróbáltuk, az alja a földet súrolta. A titkárnő, Széplaki Rózsika néni, épp akkor nézett ki az ajtón:

— Maguk mit csinálnak?

— Felpróbáltuk ezt a lódenkabátot — mondtam —, úgy hisszük, hogy a Beke Györgyé.

— Igen, az övé — válaszolt Rózsika néni —, de rászabták: hiába próbálgatják magukra.

Disztingváj, mint Hemingváj

1996 nyarán Marosvásárhely városszéli sörözőjében, az Utolsó bani vendéglőben Bölöni Domokossal a költészetéről beszélgettünk. Mondtam, nagyjából összeállt a *Fény és gondolat* című verskötetem kézírata, de az anyagban még válogatnom, disztingválnom kell.

— Disztingválj, mint Hemingváj (= Hemingway) —
hangzott Bölöni félreérthetetlen tanácsa.

Bölöni és Bányu-zin

Az *Európai Idő* című lap 1992-ben többrészes összefoglalást közölt *Petőfi mégis Szibériában halt meg* címmel.

Épp akkor futottunk össze néhányan — Nagy Pál, Bölöni Domokos, Tófalvi Zoltán, Lokodi Imre és jómagam — a vásárhelyi utcán, s a szabadtéri sörözőben ültünk le „eszmét cserélni.” A téma, nyilván, adott volt: a barguzini hírek „kommentálása”.

Bölönit, aki szóteremtő íróink közül való, a Barguzin név szófejtése foglalkoztatta. Mindjárt megszólalt:

— Né, nehogy csak bányu-zin legyen ez az egész história.

Beke Sándor és a Megtalált világ

Beke Sándor költő, lap- és könyvkiadó 1998 szeptemberében átforgatta a *Tündéri perpatvar* című kéziratot. A szeme megakadt a *Megtalált világ* antológia címén, amely 1968-ban jelent meg.

— Te, ezt az antológiát én sohasem láttam — mondta.

— Nem láthattad, hisz megjelenésekor hány éves voltál?

Kiszámoltuk: hét esztendő volt.

— Hát igen — mondta Beke —, régebb is voltak hozzáértő szerkesztők.

Milyen jó a szobrásznak!

Kusztos Endre festő- és grafikusművész meséli, hogy Gy. Szabó Béla gyakran keresgélt egy-egy rajzot, metszetet, mivel megfedkezett, melyik mappába került. Ilyenkor mondogatta:

— Látod-e, milyen jó a szobrásznak! Az sohasem kerül ilyen helyzetbe, hogy mappákban keresgélje a szobrait.

Két tévés történet

1994. augusztus 8-án — Barabás László néprajzkutató kíséretében — magyarországi tévések érkeztek Kibédre.

Előbb a népzenekutató Seprődi János (1874–1923) unokaöccsénél, Seprődi József bátyámnál kötöttünk ki.

1

— Szeretnénk, ha Józsi bácsi régi kibédi népdalt énekelne — mondta Barabás László.

— Énekelek én szívesen — válaszolt a házigazda.

A felvételre az udvaron került sor. Amikor megindult a „masina”, előállt egy karicsáló tyúk. A hessegetés balul ütött ki: a tyúk már nemcsak karicsált, hanem kotkodácsolni kezdett.

— Hagyjátok — mondta Barabás László —, tyúk-esze van!

A következő megálló Mátyus Mihály kerekas mester házánál volt. Barabás László elindult a műhely felé. Odaszólt a ház asszonyához:

— Van-e marós kutyája?

— Dehogyan van, lelkem, én ugatok helyette. Jöjjenek be, mert nem, nem harapok.

A székely ember kétszer hajol meg

Hármasfalu népe 1992. szeptember 5-én minden „idegenbe szakadt gyermekét” hazahívta falutalálkozóra. A templomban három elszármazott lelkész szolgált: Dósa József, Székely Endre, Varga Sándor.

Felejthetetlen marad, amit Varga Sándor unitárius lelkész mondott:

„A székely ember kétszer hajol meg: először meghajol az Isten színe előtt, másodszer meghajol a szent munka előtt: ez az életeleme.”

„Magam es jó pipa vagyok”

1995. július 18-án a korondi István Lajos bátyánk lakásán találkoztam a Komáromból érkezett Mózes Endrével. Miközben beszélgettünk, azt figyeltük, miként alakul/formálódik a legújabb cseréppipa a házigazda kezében. Mózes Endre megjegyezte:

— Nagyon szeretem ezeket a pipákat.

Én is megszólaltam:

— Különös „íze” van mindenik darabnak. Mi lehet a mester titka?

István Lajos így válaszolt:

— A titkom egyszerű: magam es jó pipa vagyok.

Péter István „orációja”

Péter István összegyűjtötte a 19. században élt népköltőnek, Szentistváni Péter Andrásnak a hagyatékát. „Szellemét” több ízben is megidézte: 1992-ben hatalmas „orációval” köszöntötte a hazalátogató elszármazottakat. Szünetben mondtam neki:

— Te Pista, nem tudtam, hogy te szabadon így tudsz rögtönözni. Jegyzetet sem használtál.

— Az ilyesmit csak az írók szokták leírni — válaszolt Péter István.

Sándor János feleséget farag

Sándor János faragóművész néha-néha „beüti” magát kibédi otthonomba. De mindig siet.

1995 augusztusában Margit feleségét is hozta magával. János megint „sietett”.

— Hát mért sietsz? — kérdeztem tőle.

— Faragnom kellene — mondta.

— Mit faragsz?

— Nehéz munkába kezdtem — válaszolta tréfásan —, a feleségemből kellene embert faragnom, de roppant nehéz.

Fő, hogy mégis közölnek

1997 tavaszán a kibédi bárban beszélgettem — sör mellett — Fülöp Lóránttal. Épp akkoriban jelent meg a *Nem* című verseskötete (társkönyvese: Moldvai Nagy Enikő). Esmecserénk során a versírás technikája is szóba került. Adott pillanatban Lóránt keserűen megjegyezte:

— Hiába, én nem tudok verset írni.

Mentvén a helyzetet, így válaszoltam:

— Nem baj, az a fő, hogy mégis közölnek.

Vajon, mikor haltam meg?

1989-ben jelent meg Budapesten Balassa Iván *A határainkon túli magyarok néprajza* című impozáns kiadvány. A szerző külön fejezetben taglalta a Kis-Küküllő felső vidékének gazdag népi műveltségét. Rólam ezt (is) írta:

„Fél évszázad múlva az ottani iskola magyartanára, Ráduly János is rendszeres balladagyűjtést végzett, és 50 ballada 150 változatát rögzítette. (...) Seprődi elsősorban a klasszikus balladákat jegyezte fel, Ráduly viszont az elérhető teljességre törekedett, bár a gyűjtést nem tudta befejezni.”

Vajon, mikor haltam meg?

Szilágyi András a bentlakásban

1955 júniusában, az érettségi vizsga kellős közepén, Szilágyi András író meglátogatta a marosvásárhelyi Bolyai (Református) Kollégiumot. A diákokkal való elbeszélgetésre a bentlakásban került sor.

„Vaságyakon ülünk — írta később az író —, vastag, boltíves falak között, rácsos ablakok előtt, idelátszanak az internátusi udvar fái.”

Nos, beszélgetés közben Szilágyi András azt kérdezte tőlem:

— Te vagy-e az a János, aki verseket ír?

Elpirultam.

— Ne pirulj el — mondta —, mert pályafutásomat én is versírással kezdtem. Nagy költőnek készültem, így lettem végül is prózaíró.

Gy. Szabó Béla és a Gondos atyafiság

— Emlékszem, Gy. Szabó Béla grafikus gyakran nyelvészkedett — mondja Kuzstos Endre. — Foglalkoztatta egy-egy szó eredete, a szó átformálásának lehetősége.

— Tudok róla — válaszoltam —, az *Előre* újságcíméből például elvonta a *lőre* szót.

— Képzeld el — folytatta Kuzstos —, amikor az 1950-es évek második felében megjelent Szabó Gyula *Gondos atyafiság* című regénye, Gy. Szabó is elolvasta. Fölajzották a szerelmi jelenetek, a pajzán történetek. Mindjárt kész is volt az új kötetcímmel: *Ondós atyafiság*. Az ondó szó már a 14. századból adatolható.

Ritka felfedezés

Kibédre kerülésem után egy évvel, 1963. október 18-án jegyeztem le a *Görgei Mihályné* klasszikus népbaladát. Adatközlőm a 66 éves Gergelyfi Samuné Madaras Anna volt.

A balladaváltozat előkerülése kis szenzációt jelentett. Faragó József „ritka felfedezésnek” minősítette. Irodalmi folyóiratban — félig tréfásan — ezt írta: „a gyűjtőnek még a szomszédba sem kellett átmennie, hogy a baladára rátaláljon, hisz Anna néni a háziasszonya” (*Igaz Szó*, 1965. március. 440. old.).

Bocskay Vince és Kuszto

Kuszto Endre meséli:

— Jani, te tudod: 1925-ben születtem. Elfutottak az évek, közeledett a születésnapom. Találkoztam Bocskay Vince szobrászművész barátommal.

— Te Vince — mondtam —, most közelesen betöltöm a 77. életévemet.

— Mennyit?

Rögtön lerajzoltam a két hetest. Vince rápillantott.

— Ügyelj — mondta —, mert a két hetes a két kaszást is jelenti.

Hamar Márton lángot csíhol

Bereczki Gergely tanárkollegám mesélte (többször is), hogy egyetemista korában szobatársa volt Hamar Mártonnak, aki később számos természettudományos könyv szerzője lett.

— Nagy cigarettás volt, de az akkori gyufák minősége szinte a zéróval volt egyenlő. Neki mégis sikerült tüzet „gerjesztenie”. Azt mondta:

— Látod-e, tüzet csiholtam picinyke szikrából. A tudományos kutatók, a költők, az írók — mert tehetségesek — általában ilyen kis szikrából csíholják az irodalmi, a tudományos lángot.

Fordításkötetem „sikere”

1993 júniusában jelent meg *Az Estcsillag* fordításkötetem. Negyven darabot a Novos marosvásárhelyi kiadóságának adtam át, vállalták az árusítást.

Három hét múlva az elárusítónál ott feküdtek a könyv példányai — érintetlenül.

— Senki sem vásárolt — mondta a főnök.

— Na, adjon ide két példányt, fizetem, ott hadd fogyjon — válaszoltam.

Másfél hónap múlva Bölöni Domokos fölkeresett Kibédén.

— A Novos könyvkereskedő bebukott — mondta —, hoztam a könyvedből harmincnégy darabot. Valaki kettőt megvásárolt, annak az árát a főnök nem adta ide. Vedd úgy, hogy elúszott.

Az anekdota megkomolyítása

A marosvásárhelyi *Népújság* irodalmi melléklete, a *Múzsá*, 1992. októberében lehozta a Zágoni Attiláról szóló *Vendégfogadás* című anekdotámat. Csakhogy a műfaji megjelölés rosszul sikerült: a lapban *Ankét*ként jelent meg. Előkerestem az *Idegen szavak kéziszótárát*, s elolvastam az ankétról szóló szócikket. Ott pedig ez áll: „*ankét* tanácskozás, értekezlet.”

— Hát igen — mondtam később Bölöni Domokosnak —, megtörtént az anekdota megkomolyítása.

Beke Sándor dedikációja

1999 októberében — épp a születésnapomon — Beke Sándoréknál jártam Székelyudvarhelyen. Örömmel újságolta, megjelent „a kilencedik verseskönyve”, *Erdélyi homály* címmel.

Átfogattam a kötetet, jól megszerkesztett kiadvány, fekete borítóval.

— A cím szívbemarkolóan szép — jegyeztem meg, majd rábukkantam a következő sorokra: „a szabadság denevérei véreznek / a magyar nyelv / éjszakáján.” Itt minden kommentár fölösleges. A szerző így dedikálta a versgyűjteményt:

Ráduly Jánosnak sok szeretettel „egy lélekfoszlányt” az erdélyi homályból. Beke Sándor. Székelyudvarhely, 1999. október 27.

Bölöni hívott telefonon

2013 júniusában, a déli órákban, Bölöni Domokos hívott telefonon. Szeretné, ha a pár nap múlva esedékes író-olvasó találkozón ott lennék.

— Nem tudom vállalni a vásárhelyi utat — mondtam —, nem érzem jól magam.

Még közel tíz percig tereferáltunk, majd Domokos így búcsúzott el: „A jó Isten öleljen át úgy, ahogy én ölelnék. Nem fogsz megfulladni — garantálom.”

Szabó Gyula és a kertészkedés

Kusztos Endre festő- és grafikusművész 2013. április 26-án a vendégem volt Kibédén. Leghamarabb a zöldségeskertre volt kíváncsi.

— Minden rendben — mondta —, a virágzó gyümölcsfák gyönyörű témák a magam fajta embernek. Szabó Gyula író jut most eszembe: a családjával tömbházban lakott Kolozsváron, de külön kertje volt a városban. Egyik alkalommal meg is mutatta. Azt mondta:

— Nézd meg, Bandi, irodalmi sikereimet ennek a kertnek is köszönhetem. A kertészkedés roppantul megnyugtató, másrészt pedig életkedvet ad, valósággal felüdítő. Az írói ötletek bizonyos része itt születik gyomlálás, kapálás, fa- és szőlőmetszés közben.

Lazics asztala

2013. június 26-án Marosvásárhelyen jártam, beütöttem magam a Kábel kocsmába is. Itt szoktak találkozni a *Lazics asztala* irodalmi kör hű „képviselői”. Bölöni Domokos megkérdezte:

— Mondd csak János, a hányadik megjelent kötetnél tartasz?

— A nyolcvanötödiknél — válaszoltam.

Elekes Ferenc is — tréfának szánva — megkérdezte:

— Ma, tehát a mai napon hány könyved jelent meg?

A megfogalmazás több irányú töprengésre készítetett. Végül csak röviden válaszoltam:

— Érd meg Ferenc te is, hogy egyszerre több önálló kötet birtokosa légy.

Négy-öt hónap múlva Elekes három frissen megjelent könyvvel lepte meg az olvasókat.

Anekdoták Páll Lajosról

KORONDI ATYAFISÁG

Páll Lajos az általános iskola hetedik osztályát már Marosvásárhelyen végezte. A művészeti iskola akkor a Kultúrpalotában volt. A 2012-ben adott interjúban megjegyezte: „Másik nagy irodalmi emlékem: a IX. osztálytól kezdtem járni a Molter Károly vezette irodalmi körre.”

Nos, magam 1952-től a mai Bolyai Líceum diákja voltam, s az említett irodalmi körnek „oszlopos” tagja. Így kerültem jó beszélő viszonyba Lajossal. Az egyik nap elárultam neki:

— Én is Korondon születtem.

Vázolnom kellett — röviden — a születés körülményeit, és hogy csak a negyedik esztendőben költözünk tovább. Lajos ezt mondta:

— Akkor mind a ketten a korondi atyafisághoz tartozunk.

PÁLL LAJOS CSODAVILÁGA

Amikor Marosvásárhelyen megnyílt Páll Lajos festészeti kiállítása, a városba utaztam: szembesülni kívántam a „mester” csodavilágával.

Lajos a Kultúrpalota kiállítási termében beszélgetett valakikkel.

— Jó, hogy jöttél — mondta —, fontos dolgom akadt, itt kellene maradj helyettem. De nehogy áruba bocsásd a képeimet!

— Nem adom el — válaszoltam nevetve —, de ha vásárló jelentkezik, mi lesz?

— Várjon meg engem, órán belül visszajövök — mondta Lajos.

PÁLL LAJOS KÉT DEDIKÁCIÓJA

Páll Lajos első verseskötete 1970-ben jelent meg *Fényimádók* címmel. Egy év múlva vendége voltam Korondon.

— Kapsz tőlem egy verseskönyvet — mondta —, de előbb belerajzolom magamat. Önarcképes példány lesz.

A rajz gyorsan elkészült, néhány vonás, s kész is volt. Az ajánlás így hangzik: Jánosom, mikor együtt szenvedtünk. Páll Lajos. Korond 1971.

Jó tíz év múlva, tehát 1980-ban megjelent *Köves földek* című munkáját is dedikálta, rajzos példány lett abból is. A szerző ezt írta: Jánosnak, mikor nem is szenvedtünk, szeretettel Páll Lajos.

A TÖBBSZÖR LEFESTETT SOMFA

Az egyik tavasszal olyankor voltam Páll Lajosék lakásán, hogy teljes virágzásban volt az ablak előtti somfa.

— Csodálatos látvány! — mondtam.

— Ez nekem Petőfi Sándort jelenti — válaszolt Lajos.

— Hát hogy?

— Úgy, hogy Koltórról hozták az ott való Petőfi somfájáról.

— Kik hozták?

— Szatmár vidéki tisztelőim. Azzal hálálom meg nekik, hogy évente — virágzaskor — többször lefestem.

HÁTHA HASZNÁL

A legelső gyermekversem 1965-ben jelent meg a kolozsvári *Napsugár* című folyóiratban. Harminc év múlva, 1995-ben kötetté szerkesztettem a gyarapodó termés javát, így látott napvilágot *Az árnyékok lakodalma* című könyvem az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó gondozásában. Páll Lajossal többször elbeszélgettünk a gyermek-vers fontosságáról, szükséges voltát sosem kérdőjeleztük meg.

1999-ben Lajos is „összegereblyélte” saját gyermekverseit, a könyv címe: *Három csűrben*.

— Rövid ajánlást írok — mondta —, őrizd meg a példányt.

Íme sorai: Ráduly Jánosnak, hátha használ... szeretettel Páll Lajos. Korond, 2000. VI. 3.

TÖBB KILOMÉTERES VERSEK

Egyik alkalommal — Páll Lajossal beszélgetve — a versírás, a verskomponálás mikéntjéről is beszélgettünk. Adott pillanatban azt mondta:

— Írtam én már tíz, húsz kilométeres verset is.

Fölkaptam a fejemet. A megfogalmazás egyedisége, páratlansága elgondolkoztatott.

— Úgy volt, tudod — mondta Lajos —, hogy például elutaztam ide meg oda, s hazafelé gyalog jöttem. Az úton végig verseket mondtam, Korondig negyed kötetre való költeményt hoztam össze. Nem írtam le őket, a fejemben maradtak, még ma is van belőlük, amelyek nem láttak nyomdafestéket. Ezeket nevezem én több kilométeres verseknek.

PÁLL LAJOS ÁRTALAN KÉPEI

Páll Lajos otthonában (1994-ben) többen is összevevődtünk, s a képeit nézegettük. Az egyik kíváncsiskodó megkérdezte:

— Vannak-e olyan képei a művész úrnak, amelyekhez nagyon ragaszkodik, amelyeket nem ad el?

— Igen, vannak — válaszolt Páll Lajos —, ezek az ártalan képek. Nem ártatlan, hanem ártalan festmények. Más szóval: nincs áruk, tehát kifizethetetlenek.

TARTALOM

Molter Károly „ismerősei”	5
Kovács György és a penna	6
Bözödi György körtepálinkája	7
Egyed Ákos töprengése	8
Csoóri Sándor és a történelem	9
Banner Zoltán könyvajánlása	10
Horváth István szemüvegei	11
Bajor Andor és a nádbuga	12
A bohóc én vagyok	13
Kedei Zoltán és Pinocchio	14
Bajor Andor mint váratlan vendég	15
Marosi Barna és a népköltészet	16
Szócs Kálmán és a népi őserő	17
Szócs Kálmán feledékenysége	18
Nemess László és a huzat	19
Népmesém első dicsérője	20
Dávid Gyula magasugró-léce	21
Beke Sándor megnyugtat	22
Bölöni Domokos és a hadsereg	23
Le a kalappal!	24
„Színészi” sikerem	25
Szabó T. Attila és Szabó Attila	27
Ha Bözödi látná	28
Sütő András gratulált	29
Székely János és a költészet	30
Huszár Sándor és az államelnök	31
Csoóri Sándor és a konferansz	32
Reggeli mellett Vasas Samuval	33
Itt is van egy Nap	34
Szabályos ezredes	35

A kilenc berbécs	36
Salamon Anikó és a levélírás	37
Két történet Szőcs Kálmánról	38
Hölgyválasz	40
Beke Sándor és a „védtelen évek”	41
A „lelőtt” Hazanéző	42
Ambrus, akit futtatnak	43
Molter Károly élcelődése	44
Bözödi és a nejlonbőr	45
Beke György lódenkabátja	46
Disztingváj, mint Hemingváj	47
Bölöni és Bárgyu-zin	48
Beke Sándor és a Megtalált világ	49
Milyen jó a szobrásznak!	50
Két tévés történet	51
A székely ember kétszer hajol meg	53
„Magam es jó pipa vagyok”	54
Péter István „orációja”	55
Sándor János feleséget farag	56
Fő, hogy mégis közölnek	57
Vajon, mikor haltam meg?	58
Szilágyi András a bentlakásban	59
Gy. Szabó Béla és a Gondos atyafiság	60
Ritka felfedezés	61
Bocskay Vince és Kusztos	62
Hamar Márton lángot csihol	63
Fordításkötetem „sikere”	64
Az anekdota megkomolyítása	65
Beke Sándor dedikációja	66
Bölöni hívott telefonon	67
Szabó Gyula és a kertészkedés	68
Lazics asztala	69

Anekdoták Páll Lajosról **70**
    Korondi atyafiság **70**
    Páll Lajos csodavilága **70**
    Páll Lajos két dedikációja **71**
    A többször lefestett somfa **72**
    Hátba használ **72**
    Több kilométeres versek **73**
    Páll Lajos ártalan képei **73**

SZÉKELYKAPU KÖNYVKIADÓ

A könyv szerkesztője: BEKE SÁNDOR

Nyomdai előkészítés:

Erdélyi Gondolat Könyvkiadó

A szerkesztőség postacíme:

535600 Székelyudvarhely, Tamási Áron u. 87

Telefon/fax: 00-40-266-212703

E-mail: egondolat@yahoo.com; egk@freemail.hu

ISBN 978-606-94387-0-1

www.erdelyigondolat.ro

Készült az Erdélyi Gondolat Könyvkiadó Nyomdájában,

Székelyudvarhelyen

Felelős vezető Beke Sándor igazgat

Sütő András gratulált

1975-ben elhunyt Kovács György író felesége, a temetésen — a család barátainak nevében — Sütő András mondott búcsúbeszédet. A megemlékező torra a családi házhoz voltunk „hivatalosak.” Ahogy befordultunk a kapun, Sütő András hozzám lépett, kezét nyújtott (már ismertük egymást), s azt mondta:

— Gratulálok a frissen megjelent Kibédi népballadákhöz. Maga gyönyörű emlékoszlopot állított a falunak, s ez hozzásegít ahhoz, hogy tovább éljünk.

Molter Károly élcelődése

Kolcsár Sándor unitárius esperes az 1970-es évek elején összetalálkozott Molter Károly íróval. Molter így élcelődött:

— Te vagy-e az a betűhibás, akit nem Kulcsárnak, hanem Kolcsárnak neveznek?

Az esperes úr szintén kérdéssel válaszolt:— Ön-e az a betűhibás, akit nem Malternek, hanem Molternek szólítanak?

A székely ember kétszer hajol meg

Hármasfalu népe 1992. szeptember 5-én minden „idegenbe szakadt gyermekét” hazahívta falutalálkozóra. A templomban három elszármazott lelkész szolgált: Dósa József, Székely Endre, Varga Sándor.

Felejthetetlen marad, amit Varga Sándor unitárius lelkész mondott: „A székely ember kétszer hajol meg: először meghajol az Isten színe előtt, másodszor meghajol a szent munka előtt: ez az életeleme.”

Székelyudvarhely 2019
ISBN 978-606-94387-0-1